2

ఆడపిల్ల అంతరాత్మ

"నువ్వింకా పెళ్ళెప్పుడు చేసుకుంటావోయ్?"

"పెళ్ళనేమాట నాకు బలి అన్నట్టు వినబడుతోంది"

"అయితే ఓసారి చెవులు పరీక్ష చేయించుకో"

"చేయించుకుందును. మిగతావన్నీ బాగానే వినబడుతున్నాయి"

"అయితే తలకాయ పరీక్షకి పంపు"

"లాభంలేదు. దాన్ని న్యాయంగా పరీక్ష చేసే దెవ్వరు? పెళ్ళిచేసుకున్న డాక్టర్లేగా?"

"అయితే—పెళ్లి చేసుకోవా?"

"చేసుకోకపోదును పెళ్ళి లేకండా నాతో వుండటానికి ఏ ఆడపిల్లా వొప్పుకోదు"

"వొప్పుకుంటే అలా వుంచుకుంటావన్నమాట"

"నే నుంచుకోటం కాదు. నన్నే వుంచుకుంటే ఆనందిస్తా"

"వెధవ కబుర్లకేం గానీ చెప్పవోయ్! పెళ్ళెప్పుడు చేసుకుంటావు?

"చేసుకుంటా. ఎందుకో చెప్పు"

"ఎందుకేమిటి? సుఖపట్టానికి"

"అబ్బా! అంత సుఖపడతాం అన్నమాట!"

"అసలు నీకీ వైరాగ్యం ఎలా వచ్చింది?"

"వైరాగ్యం అనకు. అడిగింది చెప్పు"

"ఏం సుఖపడక? చాలా సుఖపడతాం"

"ఇద్దరూనా? ఒక్కరేనా? ఇద్దరూ సుఖపడుతోన్న వాళ్ళు నాకైన పళ్ళేదులే. భార్యో-భర్తో-ఒకరు తప్పకుండా పెళ్ళికి బలై పోతూ వుంటారు"

"నేను చూసినవాళ్ళు-ఎరిగిన వాళ్ళు అందరూ ఆనందంగానే వున్నారే!"

"ఏ మూలా మనసులు చంపుకోకుండా-ఎన్నడూ రాజీ పడకుండానే-అంత ఆనందంగా వున్నారా?"

"పడితే పడతారు. ఇద్దరు వ్యక్తులు సహజీవనం చేస్తోన్నప్పుడు రాజీ లేకుండా బతకాలనుకోటం ధర్మమా?"

"జీతం సరిగ్గా తెచ్చిందో లేదో లెక్కపెట్టుకునే మొగుడితోటీ-తల్లికి పది రూపాయలు పంపితే పోట్లాడే పెళ్ళాంతోటీ కూడా రాజీ ధర్మాన్నే పాటించాలా?"

"ఎక్కడో చెత్త సంగతులు తీసుకురాకు నీ తర్కంకోసం. అందరి మాట చెప్పు"

"అందరి మాటా నాకు తెలీదు. అసలు లోపం మనుషుల్లోనే వుందోయ్! పెళ్ళిలో లేదు. రెండు గాడిదలకి పెళ్ళి చేస్తే-పరస్పరం గౌరవించుకుంటూ ప్రేమించుకుంటూ చాలా సుఖపడతాయి. ఇద్దరి మనుషులకి పెళ్ళిచేస్తే అబ్బే! లాభంలేదు. హోప్‌లెస్! నరకానికి కొత్తదారులు కనిపెడతారు"

"అసలు నీకిలాంటి అభిప్రాయం ఎందు కేర్పడిందో ఆశ్చర్యంగా వుంది"

"అసలు నీకిలాంటి అభిప్రాయం ఎందు కేర్పడలేదో నాకూ ఆశ్చర్యంగానే వుంది"

"పోనీ అందరిగోలా ఎందుకు! నువ్వు జ్ఞానవంతుడివిగా! పెళ్ళిచేసుకుని తెగ సుఖపడరాదూ?"

"పడాలనే వుంది. వొచ్చే వ్యక్తి పడనివ్వాలిగా?"

"చాల్లేవోయ్! పెద్ద వూడిపడ్డట్టు మాట్లాడతావు. ఈ మాత్రంజ్ఞానం, ఆదర్శం ఏ ఆడపిల్లకీ లేవంటావు"

"అవన్నీ కోరటం అత్యాశేగానీ, ఓ చిన్న అంతరాత్మ వున్న పిల్లని చూపించు. సంతోషిస్తాను"

"ఏమిటీ, అంతరాత్మా? అదెలా వుంటుంది?"

"ఇక నీకు చెప్తే ఏం తెలిసి చస్తుందిలే"

"అబ్బా! చెప్పవోయ్? అంతరాత్మ వుండడం ఏమిటి!"

"అయితే ఓ స్టోరీ చెబుతా విను"

"స్టోరీయే. జరిగిందా?"

"అక్షరం-అక్షరం జరిగింది"

"మరి చెప్పవేం? చెప్పు మరి?"

"ఓ ఏడాది కిందట-శోభ అనే అమ్మాయితో పరిచయం అయింది నాకు, మా కజిన్ ద్వారా"

"ఆహా! ఆడపిల్ల కథేన్న మాట. మధ్య ఆ కజి నెందుకూ?"

"ఉండాల్లే. మా కజిన్‌కి కూడా కొంచెం పాత్రవుంది కథలో. వాళ్ళిద్దరూ క్లాస్‌మేట్స్, నే నిక్కడి కొచ్చిన కొత్తలో మా కజిన్ వాళ్ళింట్లోనే వున్నాను మూడు నెలలు. తర్వాత, వాళ్లిల్లు చాలా ఇబ్బందిగావుందని ఈ రూమ్ తీసుకున్నాననుకో"

"సర్లే నీ సోదెందుకు? శోభసంగతి చెప్పు. అందంగా వుంటుందా? నువ్వు ప్రేమించేశావా?"

"అందంగానే వుంటుంది. ప్రేమంటావా?" అబ్బే! అంత తొందరగానా?.... ఇరవై ఏళ్ళ వయస్సులో అయితే అందంగావున్న ఆడపిల్లల్ని

చూసి పిచ్చి పుట్టేది. పూటకో ప్రేయసి జీవితాన్ని పాలించేది. కానీ.... తర్వాత....తర్వాత....ఉత్త అందానికి లొంగటం లేదు మనసు. మొండి అయింది బొత్తిగా"

"ఉత్త అందం ఏమిటి? గట్టి అందం ఏమిటీ? చెప్పరా నాయనా చంపక. శోభని ప్రేమించనేలేదా వెధవ కథా నువ్వూను"

"ఆడపిల్ల కథయితే మాత్రం....అంత కొట్టుకు చచ్చి గీ పెట్టాలటోయ్? అలా అయితే రోజుకో అక్షరం చొప్పున చెబుతాను"

"బాబ్బాబు! అంత పని చెయ్యకు. శోభ పేరెప్పుడెత్తావో అప్పుడే పోయింది నా ప్రాణం. ముందు కథకానీ, పోనీ శోభ నిన్ను ప్రేమించిందా?"

"లేదురా బాబూ! అసలు ప్రేమ సంగతెత్తకు, వొళ్ళు మండుతోంది నాకు. సినిమా ప్రేమనుకున్నావా నాది కూడా. మొదటి రీల్లో ప్రేమించుకోడానికి"

"పోనీలేవోయ్! తెలీక అనేశా. అయితే శోభకీ నీకూ ఉత్త, చచ్చు స్నేహం అన్నమాట, ఏడిసినట్టుంది!"

"తర్వాత ఏడిసినట్టుండదులే! శోభని స్టడీ చెయ్యగా... చెయ్యగా.... చెయ్యగా... ఆ పిల్లకి వెన్నెముక వున్నట్టే నమ్మకం కుదిరింది"

"అదేవిటి? శోభకేగాని ...ఇంకెవరికీ వెన్నెముక వుండదేవిటి?"

"సరిపోయింది నీకు తెలీదన్నమాట ఆడవాళ్ళకి వెన్నెముక లుండవు; గుండెకాయ లుండవు; అంతరాత్మ లుండవు; రక్తనాళాలుండవు; రొండో మూడో వున్నా అందులో రక్తం ప్రవహించదు"

"మరేం ప్రవహిస్తుంది?"

"అదేవిటో యింకా ఎవ్వరూ కనిపెట్టలేదు"

"అయితే ఆడవాళ్ళకి ఏవీ లేకపోతే ఇంకేంవుంటుంది?"

"ఉత్త అందం. అదొక్కటే గొప్పనుకుని మురుస్తారు"

"ఓహో! శోభ కొక్కదానికే వెన్నెముక వుందన్నమాట. ఎలా తెలిసింది?"

"ఎలా ఏంవిట్లే, అప్పుడప్పుడూ మాటల్లో....నవ్వుల్లో... ధైర్యములో....నిర్లక్ష్యంలో...."

"సర్లే! ఆ వెన్నెముకనన్నా ప్రేమించావా?"

"కొంచెం ఆశ కలిగిందిలే...."

"నీ ప్రేమ చెప్పావా?"

"అప్పుడే! ఇంకా అంతరాత్మ వుందో లేదో తేలందే!"

"ఓహో! అదొకటి కదూ? తేలిందా?"

"తేలుతోంది, మునుగుతోంది, ఇలా లాభం లేదని నేనే అడిగేశా"

"ఏమని? శోభగారూ! మీకు అంతరాత్మ...."

"నోరుముయ్యవోయ్! చెప్పేది విను—'జీవితం గురించి మీకెలాంటి కోరికలు ఉన్నాయి?'—అని అడిగా"

"అంతరాత్మకీ జీవితం కోరికలకీ సంమ్మంధం ఏవిట్రా నాయనా?"

"నీకు తెలిసేడవదులే.... 'సుఖంగా బ్రతకడమే నా కోరిక' అంది"

"భలే చెప్పిందిలే!"

"సుఖం అంటే ఏమిటి?" అన్నా

నవ్వి—"సుఖం అంటే సుఖమే" అంది.

"సరే! మీ సుఖానికెవరైనా అడ్డొస్తే? మీరు సుఖం అనుకున్న దాని కెవరైనా ఆటంకాలు కల్పిస్తే? అన్నా—"

"ఏమంది?"

"ఒక్క క్షణమన్నా తట పటాయించకుండా—'నా అంతరాత్మ చెప్పినట్టే నడుచుకుంటా'-అంది"

"ఎగిరి గంతేశావా?"

"హా! నా స్వప్నసుందరీ! అని మొకరిల్లాను"

"చెంపమీద కొట్టిందా?"

"అం తదృష్టం దక్కలేదు"

"అర్జంటుగా చెప్పు. తర్వాతేమైంది?"

"ఆమె మనసులో నాకు కొంచెం చోటు దొరుకుతుందేమోనని తపస్సు ప్రారంభించాను. నా తప స్సింకా పూర్తికాకముందే"

"ఒప్పేసుకుందా!"

"తంతానిక. చెప్పనివ్వవేం?"

"క్షమించు, క్షమించు, మాట్లాడన్లే"

"హఠాత్తుగా ఓ రోజు మా కజిన్ చెప్పింది-శోభకి పెళ్ళని"

"పెళ్లా ? శోభకా ? ఏడ్చెయ్య లేదూ నువ్వు?"

"నిజంగా ఏడుపొచ్చిందోయ్! కానీ మా కజిన్ చెప్పిన విషయం వింటే ఫకాల్న నవ్వొచ్చింది."

"భలేగుందే ! ఎందుకు ?"

"మంచి సంబంధం వచ్చిందట. అందుకని చదువు మానేసి పెళ్ళికి వొప్పేసుకుందట."

"అవును మరి ఆడపిల్ల "

"ఛీ! నోర్ముయ్ గాడిద !"

"అబ్బ! లొత్తిగా అల్లా తిట్టకోయ్."

"అసలు మంచి సంబంధం అంటే ఏవిటని అడగవేం ?"

"అదీ నువ్వే చెప్పు."

"అతను డాక్టరు. కారుంది. వాళ్ళ నాన్న ఏదో ఆఫీసరు. అతనికీ కారుంది."

"రెండు కార్లున్న సమ్మంధం బొత్తిగా మంచిది కాదా?"

"అంతేకాదు. వరుడి నాన్న తోడల్లుడి మేనల్లుడికేదో గొప్ప కంపెనీ వుంది."

"ఓహో! అయితే ఈ సమ్మంధానికి కాళ్లూ చేతులూ కట్టేసి అయినా సరే పెళ్ళి చెయ్యాల్సిందే."

"నే నలాగే అనుకున్నాను. ఇదేదో బలవంతం వ్యవహారమేమో నని. ఇంత కాలానికి నాకు శోభ దొరికినట్టే దొరికి మాయం అయిపోతోందంటే చాలా బాధ కలిగింది. నా మనసంతా చెప్పి ఆమెని దక్కించుకోవా లనే ఆరాటంతో బయల్దేరాను. నా మాటలతో ఆమె అంతరాత్మని మేల్కొల్పగల ననుకున్నాను."

"అబ్బ! అసలేమైందో చెప్పి చావవోయ్!"

"కాలేజీ మానేస్తున్నార్ట. నిజమేనా ?"– అన్నా.

కొంచెం సిగ్గుపడి – "అవునండీ! మీకు తెలుసుగా ? మ్యారేజ్ సెటిలయ్యింది" అంది.

"అసలిప్పుడు మేరేజ్ కెందుకొప్పుకున్నారు ? ఇంకో సంవత్సరంపైగా చదువుంది మీకు. మీరు ఎమ్మేకూడా చదువుతానన్నారు. గుర్తుందా ?"

"అవుననుకోండి. ఎంత చదివినా పెళ్ళి తప్పదు కదా అని మావాళ్ళంతా అన్నారు."

"మీ కిష్టంలేదా ?"

కొంచెం నవ్వి– "అబ్బే అంత ఇష్టంలేకుండా కాదనుకోండి. నే నొప్పుకున్నా."

మీ రేమీ? అనుకోనంటే నేనో మాట అడుగుతాను."

"అదేమిటి కొత్తగా మాట్లాడుతున్నారు. మిమ్మల్ని నేనే మను కుంటాను?"

"ఆ ధైర్యంతోటే నేను మాట్లాడుతున్నాను. మిమ్మల్ని ఎంత వరకైనా చదివించగల శక్తివుంది మీ పెద్దవాళ్ళకు. ఇప్పుడొచ్చిన సంబంధంలాంటిది ఎప్పుడైనా వొస్తుంది మీకు. ఇప్పుడు హఠాత్తుగా చదువుమాని.... కట్నం యిచ్చి.... పెళ్ళి చేసుకుని.... అతని వెంట వెళ్ళిపోవలసినంత.... .... క్షమించండి ఓసారి మీరే మన్నారంటే ఏదైనా సమస్య వొస్తే అంతరాత్మ చెప్పినట్టే నడుస్తానన్నారు."

"ఆమెకొంచెం తెల్లబోయి–నవ్వి– "అవునండీ! ఈ విషయంలోనూ నా మనసు చెప్పినట్టే నడుచుకున్నాను. పెద్దవాళ్ళేం చేసినా నా శ్రేయస్సు కోసమే చేస్తారుకదా? ఎక్కువ చదివిమాత్రం నేనేం ఉద్యోగం చెయ్యాలా? ఆడవాళ్ళు సుఖపడేది మేరేజ్ లైఫ్‌లోనేగానీ ... డిగ్రీలతోకాదుగదా?" అంది. అంచేత – 'చదువొద్దు స్త్రీకి. పెళ్ళి చేసుకో'– అందట శోభ అంత రాత్మ! ఎలా వుంది:"

"నా కెంతో ముచ్చటగా వుంది. ఆడపిల్ల వివేకంగా ఆలోచించు కుని – చదువు మానుకుని –పెళ్ళి చేసుకుని – కాపురం చేసుకుంటానంటే ఏడ్చే వెధవని నిన్నే చూశాను."

"నోరుముయ్యి. నిన్నేం జరిగిందంటే...."

"ఏమిటీ? నిన్నకూడా జరిగిందీ? మరి చెప్పవేం ?"

"శోభకి పెళ్ళయ్యి నాలుగు నెలలైంది. నాలుగు రోజుల కిందట శోభా .. వాళ్ళాయినా వొచ్చారని మా కజిన్ చెప్పింది. ఓ సారి చూద్దా మని నిన్న సాయంత్రం వెళ్ళాను. మనిషి ఎంత అందంగా వుందను కున్నావ్? కొత్తరకం ముడి–చాలా తెల్లబడింది. నవ్వుతూ చాల ఆప్యా యంగా ఆహ్వానించింది. వాళ్ళ వూరు సంగతులన్నీ చెప్పింది, నా కబు ర్లేవో అడిగింది – మాటలమధ్య నేను—

"పెళ్ళయింతర్వాత మీ జీవితం ఎట్లావుంది?"– అన్నా.

అందంగా నవ్వి- "హేపీగా...." ఉంది.

"కష్టాలు చెప్పుకుంటుందేమో ఓదార్చుదామని- సరదా పడ్డావు కావును."

"ఇలాంటివాళ్ళకు కష్టాలు రావోయ్! రానివ్వరు."

"వీళ్ళ కష్టాలు ఉత్త భౌతికం. మానసికమైనవి కావు."

"అదేం రూలు?"

"అది అంతే విను. - హేపీగా వుందన్నారు. శాంతిగా కూడా వుందా?" అన్నాను.

నవ్వి- "రెండూ వొకటికాదా?" అంది. తర్వాత వాళ్లాయన కొన్న ఏదో కొత్తరకం నగ చూపించింది. అడ్డిగో - గుండిగో - అని చెప్పింది, రవ్వలో....మువ్వలో - ఏవో వున్నాయి దాన్నిండా. మూడు వేలట- "బావుందా?"- అంది.

నేను చాలా అజ్ఞానంగా - "నగల సంగతి నాకేం తెలీదండీ!" అన్నా. కొంచెం నిరాశపడింది. అంతలో ఒకాయన టకటకా వొచ్చాడు. అతన్ని చూడగానే ఆమె ఎలా మారిందో చెప్తే నేను కల్పించానను కుంటావు."

"అనుకోను, చెప్పు."

"నవ్వు పోయింది. సీరియస్‌గా అయింది. కంగారుగా లేచి నిల బడింది. ఏదో ఫార్మల్‌గా నన్ను తన క్లాస్‌మేట్ అని పరిచయం చేసింది. అతను చాలా నిర్మోహమాటంగా.... "ఐసీ" అనేసి.... వొక్క నిముషం నిలబడి వెళ్ళిపోయాడు లోపలికి. ఆమె కొంచెం ఇబ్బంది పడుతోన్నట్టని పించింది నాకు. ఎలా వ్యవహరిస్తుందో చూద్దామని అలాగే కూచుని మాట్లాడుతున్నా. నేనంటే ఆమె కెప్పుడూ స్నేహభావమే, సదభిప్రాయమే, నాతో మాట్లాడ్డాని కామె ఎన్నడూ విసుక్కోలేదు. అలాంటి మనిషి

హఠాత్తుగా మాట లాపేసి- నవ్వు తెచ్చిపెట్టుకుని- "ప్లీజ్! మనం ఇంకో సారి కలుసుకుందాం" అని లేచింది.

"ఎక్స్క్యూజ్ మీ!"- అంటూ నేను లేచాను. వెళ్ళిపొమ్మన్నందుకు నేనేమైనా బాధపడతానేమోనని- "ఏమీ అనుకోకండి. ఇంకోసారి తప్పకుండా కలుసుకుందాం." అంది.

"అబ్బే? అదేం కాదు. కానీ.... నేను మీ క్లాస్ మేట్‌నని ఎందుకు చెప్పారు?" అన్నా.

"వేరే ఫ్రెండ్ అని చెప్తేబావుండదు-" అంది, నాకు కొంచెమన్నా నిజం చెప్పి .. గాయపరచకుండా పంపాలని కాబోలు.

"అవున్లెండి-" అని నేనూ ఒప్పుకుని - ఏదో మామూలుగా అడుగుతోన్నట్టు - నవ్వుతూ "అసలు నాలాంటివాళ్ళతో మాట్లాడానికి ఆయన ఒప్పుకోకపోతే ఏం చేస్తావు?-" అన్నా.

"ఏం చేస్తాను? ఊరుకుంటాను. ఆయన కిష్టంలేని పనేదీ నేను చెయ్యను సుమండీ! ఆయన్ని ధిక్కరించి... చికాకులు తెచ్చుకోడానికి నా అంతరాత్మ ఒప్పదు. సుఖంగా ఉండాలి నాకు." అంది.

"భగవంతుడా! ఈ స్త్రీలని అంతరాత్మలనించి.... భర్తలనించి ....రక్షించు - అని అక్కడే బోర్లాపడి ప్రార్థించావా?"

"లేదు. భగవంతుడు రక్షించలేడని నాకుతెలుసు. శోభ నా జీవితంలో ఇంకా దగ్గరగా రానందుకు చాలా సంతోషించాను. మా ఇద్దరికీ గొప్ప మేలు జరిగిందని తుళ్ళుతూ వొచ్చాను."

"పోనీ నువ్వు అయితే ఆమెకి చాలా స్వాతంత్రం ఇస్తావుగా?"

"స్వతంత్రం వొకరి కింకోరు ఇచ్చేదికాదోయ్! కాళ్ళు చేతులూ ఎంత స్వంతమో - అదీ అంత స్వంతం. జన్మహక్కు- పక్షిని పంజరంలో పెడితే గింజుకుంటుందే- శక్తికొద్దీ పోరాడుతుందే!

స్వతంత్రంగా గాలి పీలుస్తూ స్వతంత్రంగా వ్యవహరించాలనేతపన లేని మనుషులు కూడా మనుషులేనా? ఉన్నతమైన అనుభూతులు.... స్వేచ్ఛ వ్యక్తిత్వం ... హృదయపూర్వకమైన ప్రేమ.... మనసు గాయపర్చే విషయాన్ని ధిక్కరించటం వొక్క క్షణం అయినా.... వొక్క వూహలోనైనా.... పొందని జీవితాలుకూడా జీవితాలేనా? శోభకి అంతరాత్మ వుందిట. కానీ అది అణకువగా ముడుచుకుని పెంపుడు కుక్కలాగా ఎదురు తిరక్కుండా - మొరక్కుండా ఘర్షణ పడకుండా - సమస్యలు లేపకుండా- కార్ల కోసమో - హోదాల కోసమో - నగల కోసమో - ఆఖరికి ఓ చీర కోసమో - వినయంగా పడివుంటుంది. అబ్బ! ఈ ఆడవాళ్ళు.... పైపై అందాలు పెంచుకునేపాట్లు పడతారుగానీ.... లోపల కుళ్ళి.... చచ్చి.... ఎంత మురికి జీవితాల్లో అయినా ఇమిడి పోతారు. వాళ్ళని భరించటానికి అంత మురికి మొగాళ్ళే సరిపోతారు. నేను మాత్రం.... ఎప్పుడో.... హఠాత్తుగా.... ఎక్కడో.... నిర్మలంగా.... ఉజ్వలంగా.... వెలిగే ఒక చిన్న హృదయం దొరకదా అని నిరీక్షిస్తున్నాను.

"ఇంకెంత చెప్పమంటావు? అదీ శోభ కథ."

"ఏడిసినట్టుంది నీ స్టోరీ! పెళ్లాం వినయంగా పడివుంటానంటే మొత్తుకునే వెధవనికూడా నిన్నే చూశాను. అబ్బో! ఏమిటో అనుకున్నాను గానీ. నీ కింకేం పెళ్ళవుతుందీ? వొచ్చే జన్మలో నేనే చేసుకుంటాలే, ఊరుకో."

"వద్దునాయనా! నాకీ జన్మంతా నిద్రపట్టదు. బెల్లంపాకం వుడికే మూకుళ్ళెప్పుడన్నా చూశావా?"

"ఎందుకూ?"

"నిన్నూ ఆడవాళ్ళనీ అందులో పారేసి.... ఓ బస్తా సోడా పోసి.... ఉడికించి.... బాది.... ఆరేసి ....ఎండబెట్టి.... మడతబెట్టి.... ఇస్త్రీ చేసి...."

"చాల్లే వోయ్! తెగ పేల్తున్నావు; ఏ పిల్ల చేతిలోనో లెంపకాయలు తింటావు."

"కృతజ్ఞుణ్ణి స్నేహితుడా!"

(1971 మే "వసుధ" మాసపత్రిక నుంచి)